

Mikail Bora KAPLAN
Türk-Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı

SINAI MÜLKİYET KANUNU'NDA İHTİYATİ TEDBİRLER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA VE SINAI MÜLKİYET HUKUKU

I. Genel Olarak Geçici Hukukî Koruma.....	3
A. Geçici Hukukî Koruma Kavramı.....	3
B. Geçici Hukukî Korumanın Amacı ve Türleri.....	10
1. Geçici Hukukî Korumanın Amacı.....	10
2. Geçici Hukukî Korumanın Türleri.....	12
a. Klasik Bir Ayırım Olarak Geçici Hukukî Korumanın Türleri.....	12
(1) İhtiyatî Tedbir.....	12
(2) İhtiyatî Haciz.....	13
(3) Delil Tespiti.....	14
b. Geçici Hukukî Korumanın İşlevine Göre Türleri.....	16
(1) Teminat Amaçlı Geçici Hukukî Koruma.....	16
(2) Düzenleme Amaçlı Geçici Hukukî Koruma.....	17

(3) Eda Amaçlı Geçici Hukukî Koruma.....	17
C. Geçici Hukukî Korumanın Kesin Hukukî Korumadan Farklılaşan Yönleri.....	18
1. Hukukî Dinlenilme Hakkının Ertelenebilmesi.....	18
2. Yaklaşık İspatın Kullanılabilmesi.....	20
3. Menfaat Dengesinin Gözetilmesi.....	23
D. Uyuşmazlığın Esasının Nihai Karardan Önce Çözülmesi İhtimali.....	24
II. Sınai Mülkiyet Hukukunun Konusu	29
A. Sınai Mülkiyet Hukukunun Konusu	29
B. Marka	33
C. Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı	37
D. Tasarım	41
E. Patent ve Faydalı Model.....	46
1. Patent.....	46
2. Faydalı Model	49
III. Sınai Mülkiyet Hukukunda Geçici Hukukî Korumanın Önemi.....	50

İKİNCİ BÖLÜM
SINAI MÜLKİYET HAKKINA İLİŞKİN
DAVALARDA İHTİYATİ TEDBİRİN
UYGULANMASI

I. Genel Olarak	53
II. Sınai Mülkiyet Hakkına Tecavüzde İhtiyatî Tedbirin Uygulanması	53
A. İhtiyatî Tedbire Temel Teşkil Eden Hak ve Hükümsüzlük İddiası.....	54
1. Sınai Mülkiyet Hakkı ve Başvuru Hakkı.....	54
a. Sınai Mülkiyet Hakkı	54
b. Başvuru Hakkı	57
2. Hükümsüzlük İtirazı ve Davası.....	58

a. Hükümsüzlük İtirazı.....	60
b. Hükümsüzlük Davası	61
3. İhtiyatî Tedbir Konusu Hakkın İspat Edilmesi	63
B. İhtiyatî Tedbir Sebebi	64
1. Genel Olarak Sınai Mülkiyet Hakkına Tecavüz veya Tecavüz Tehdidi.....	64
a. Marka Hakkına Tecavüz.....	69
(1) Marka Sahibinin İzni Olmaksızın, Markayı 7'nci Maddede Belirtilen Biçimde Kullanmak.....	70
(2) Markanın Taklit Edilmesi	73
(3) Tescilli Markayı Taklit Eden İşareti Ticari Faaliyetin Konusu Yapmak	74
(4) Lisans Yoluyla Verilmiş Hakları İzinsiz Genişletmek veya Bu Hakları Üçüncü Kişilere Devretmek.....	75
(5) Kullanmama Def'i (SMK m. 29/2)	76
b. Coğrafi İşaret Hakkına ve Geleneksel Ürün Adına Tecavüz	78
c. Tasarım Hakkına Tecavüz	79
(1) Tasarım Hakkı Sahibinin İzni Olmaksızın Tasarımın Ticari Amaçla Kullanılması	81
(2) Lisans Yoluyla Verilmiş Hakları İzinsiz Genişletmek veya Bu Hakları Üçüncü Kişilere Devretmek.....	82
(3) Tasarım Hakkını Gasp Etmek	82
d. Patent ve Faydalı Model Hakkına Tecavüz	83
(1) Patent ve Faydalı Model Hakkı Sahibinin İzni Olmaksızın Buluş Konusu Ürünü Taklit Etmek	84
(2) Taklit Etmek Suretiyle Üretilen Buluş Konusu Ürünleri Ticari Faaliyetin Konusu Yapmak.....	84
(3) Patent Sahibinin İzni Olmaksızın Buluş Konusu Usulü Kullanmak veya İzinsiz Kullanılan Bu Usulden Elde Edilen Ürünleri Ticari Faaliyetin Konusu Yapmak....	85
(4) Patent ve Faydalı Model Hakkını Gasp Etmek	86
(5) Lisans Yoluyla Verilmiş Hakları İzinsiz Genişletmek veya Bu Hakları Üçüncü Kişilere Devretmek.....	87

2. Tecavüzün Gerçekleşmesi İçin Ciddi ve Etkin Çalışmalar Yapmak	87
3. Hükümün Etkinliğini Temin Etmek	89
4. Menfaat Dengesinin Gözetilmesi.....	91
5. İhtiyatî Tedbir Sebebinin İspat Edilmesi	93
C. İhtiyatî Tedbir Talebi ve Kararı ile İhtiyatî Tedbir Türleri.....	93
1. İhtiyatî Tedbir Talebi ve Kararı.....	93
2. İhtiyatî Tedbir Türleri	96
a. Genel Olarak.....	96
b. Tecavüzün Önlenmesi ve Durdurulması.....	99
c. El Koyma ve Saklama	101
(1) Genel Olarak El Koyma ve Saklama	101
(2) Gümrüklerde El Koyma.....	102
d. Teminat.....	103
3. İhtiyatî Tedbir Talebinin Kötüye Kullanılması	106
III. Tecavüzün Mevcut Olmadığına İlişkin Davada İhtiyatî Tedbirin Uygulanması	108
IV. Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğünde ve Markanın İptalinde İhtiyatî Tedbirin Uygulanması	110
A. Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğünde İhtiyatî Tedbir ...	110
1. Genel Olarak Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğü.....	110
2. Hukukî Sebep Olarak HMK m. 389 ile SMK m. 159'un Değerlendirilmesi.....	116
3. Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğünde Verilebilecek İhtiyatî Tedbir Türleri.....	118
B. Marka Hakkının İptali.....	119
1. Genel Olarak Markanın İptali.....	119
2. Markanın İptalinde İhtiyatî Tedbirin Uygulanması Sorunu.....	120
V. Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Kararının İptalinde İhtiyatî Tedbirin Uygulanması	122
A. Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Kararının İptali ..	122

B. Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Kararının İptalinde Verilebilecek İhtiyatî Tedbirler	122
---	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SINAI MÜLKİYET HAKKINA İLİŞKİN TALEPLERDE İHTİYATÎ TEDBİR YARGILAMASI VE İHTİYATÎ TEDBİR NEDENİYLE UĞRANILAN ZARARIN TAZMİNATI

I. İhtiyatî Tedbir Yargılaması	125
A. İhtiyatî Tedbir Yargılamasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	125
1. Görevli Mahkeme.....	125
2. Yetkili Mahkeme	128
a. Sınai Mülkiyet Hakkına Tecavüz ve Tazminat Davalarına İlişkin İhtiyatî Tedbirde Yetkili Mahkeme .	129
b. Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğü Davalarına İlişkin İhtiyatî Tedbirde Yetkili Mahkeme .	130
3. Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Kararına Karşı Açılan Davalara İlişkin İhtiyatî Tedbirde Yetkili Mahkeme.....	131
B. Tahkim Yargılamasında İhtiyatî Tedbir	131
1. Hakem (Tahkim Mahkemesi) Tarafından İhtiyatî Tedbire Karar Verilmesi.....	133
2. Mahkeme Tarafından İhtiyatî Tedbire Karar Verilmesi	135
C. İhtiyatî Tedbir Yargılamasının Tarafı	137
1. Talepte Bulunabilecek Kişiler.....	137
a. Sınai Mülkiyet Hakkına Tecavüzde İhtiyatî Tedbir Talebinde Bulunabilecek Kişiler	138
(1) Sınai Mülkiyet Hakkı Sahibi	138
i. Marka Hakkı Bakımından Değerlendirme	139
ii. Coğrafi İşaret Hakkı Bakımından Değerlendirme.....	140

iii. Tasarım ve Patent Hakkı Bakımından	
Değerlendirme.....	141
(2) Sınai Mülkiyet Hakkı Başvurusu Sahibi.....	141
(3) Rehin Hakkı Sahibi.....	142
(4) Lisans Hakkı Sahibi.....	143
b. Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğünde	
İhtiyatî Tedbir Talebinde Bulunabilecek Kişiler.....	145
c. Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi	
Kararına Karşı Açılan Davalarda İhtiyatî Tedbir	
Talebinde Bulunabilecek Kişiler	146
2. Karşı Taraf.....	146
D. İhtiyatî Tedbir Kararı ve Teminat	148
1. İhtiyatî Tedbir Kararı	148
2. Teminat.....	150
E. İhtiyatî Tedbir Kararının Uygulanması ve Tamamlayıcı	
Merasim.....	152
1. İhtiyatî Tedbir Kararının Uygulanması.....	152
2. Tamamlayıcı Merasim.....	154
F. İhtiyatî Tedbir Yargılamasında İtiraz	155
1. Genel Olarak İtiraz.....	155
2. Yokluğunda Tedbir Kararı Verilenin İhtiyatî Tedbir	
Kararına İtirazı.....	157
3. Durum ve Şartların Değiştiği Gerekçesiyle İhtiyatî	
Tedbirin Değiştirilmesi veya Kaldırılması Talebi.....	158
4. Teminat Karşılığ İhtiyatî Tedbir Kararının	
Kaldırılması ve Değiştirilmesi	159
II. Haksız İhtiyatî Tedbir Nedeniyle Uğranılan Zararın Tazmini.....	160
A. Genel Olarak.....	160
B. Sorumluluğun Hukukî Niteliği	161
C. Haksız İhtiyatî Tedbir Nedeniyle Oluşan Tazminat	
Sorumluluğunun Şartları	163
1. Haksız İhtiyatî Tedbir Talebi.....	163

2. Kusur	165
a. Genel Olarak Kusur	165
b. Sınai Mülkiyet Hakkının Hükümsüzlüğü veya Markanın İptalinde İhtiyati Tedbir Nedeniyle Tazminat Davasında Kusur Sorunu	167
3. Zarar	168
a. Manevi Zarar	169
b. Dolaylı Zarar	170
4. Uygun Nedensellik Bağı	170
D. Tazminat Davasının Yargılama Usulü	170
1. Görevli ve Yetkili Mahkeme	170
2. Davanın Tarafları	171
3. Zamanaşımı	172
GENEL SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	173
KAYNAKÇA	177